

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

چارچوب گزارشگری مالی بانکهای ایران

کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری

MBRI -RR-95006

مرداد ۱۳۹۵

گزارش پژوهشی

www.mbri.ac.ir

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰

کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir

- دیدگاه و نظرات ارائه شده در این مقاله متعلق به نویسندگان بوده و لزوماً نظر پژوهشکده پولی و بانکی را منعکس نمی کند.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده پولی و بانکی می باشد، لیکن استفاده از نتایج این مقاله با ذکر منبع بلامانع است.

چارچوب گزارشگری مالی بانکهای ایران^۱

چارچوب گزارشگری مالی در ادبیات حسابداری عبارتست از معیارهای مورد استفاده برای اندازه‌گیری، شناسایی، ارائه و افشای اقلام مندرج در صورت‌های مالی. همچنین در فرهنگ واژگان گزارشگری مالی^۲ سه واژه مرتبط با آن شامل چارچوب لازم‌الاجرای گزارشگری مالی (Applicable financial reporting framework)^۳، چارچوب ارائه منصفانه (Fair representation framework)^۴ و چارچوب رعایتی (Compliance framework)^۵ می‌باشد؛ که توجه به تعاریف آنها می‌تواند در ادامه بحث مفید واقع شود.

بر این اساس چارچوب گزارشگری مالی بانکهای ایران با وجود الزامات قانون عملیات بانکی بدون ربا (که نوع منحصربه‌فردی در جهان محسوب می‌شود)^۶ در هر صورت، اعم از بکارگیری استانداردهای حسابداری ملی یا استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) مرکب از دو بخش استانداردهای حسابداری و الزامات قانونی است. اندازه‌گیری، شناسایی، ارائه و افشای مهم‌ترین اقلام سود و زیان شامل؛ سود مشاع و اجزای متشکله آن، حق‌الوکاله، هزینه جبران منابع مازاد سپرده‌گذاران، میزان و جایزه سپرده قانونی، ذخیره عام و خاص مطالبات مشکوک‌الوصول و برخی اقلام کم‌اهمیت‌تر، تابع چارچوب مقرراتی تدوین‌شده بانک مرکزی و برگرفته از قوانین مرتبط

^۱ - تهیه شده توسط کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری

^۲ - Terms defined in the ISAs

^۳ - The financial reporting framework adopted by management and, where appropriate, those charged with governance in the preparation of the financial statements that is acceptable in view of the nature of the entity and the objective of the financial statements, or that is required by law or regulation.

^۴ - The term “fair presentation framework” is used to refer to a financial reporting framework that requires compliance with the requirements of the framework and:

(a) Acknowledges explicitly or implicitly that, to achieve fair presentation of the financial statements, it may be necessary for management to provide disclosures beyond those specifically required by the framework; or

(b) Acknowledges explicitly that it may be necessary for management to depart from a requirement of the framework to achieve fair presentation of the financial statements. Such departures are expected to be necessary only in extremely rare circumstances.

^۵ - The term “compliance framework” is used to refer to a financial reporting framework that requires compliance with the requirements of the framework, but does not contain the acknowledgements in (a) or (b) above.

^۶ - تفاوت مدل کسب‌وکار بانکداری ایران با بانکداری متعارف دنیا روشن است. اما لازم به توضیح است که بانکداری ایران به دلیل استفاده از فقه شیعی با بانکداری اهل سنت نیز متفاوت است و لذا نمونه‌های ارائه‌شده گزارشگری مالی نظیر آنچه توسط سازمان حسابداری و حسابرسی موسسات اسلامی (AAOIFI) در بحرین یا IFSB مالزی ارائه شده است، قابل استفاده نیست و لذا نیازمند طراحی چارچوب بومی متناسب با مدل کسب و کار بانکهای ایران می‌باشیم؛ که این مهم نهایتاً توسط بانک مرکزی ج.ا.ایران هرچند با تاخیری چند ده ساله، در سال ۱۳۹۴ به سرانجام رسید.

می‌باشد که مهم‌ترین آن چارچوب نحوه محاسبه و تقسیم سود مشاع می‌باشد که تمامی فرآیند از تعریف تا گزارشگری مالی آن را در بر می‌گیرد. این چارچوب توسط بانک مرکزی در مواقع لزوم به‌روز شده و به شبکه بانکی ابلاغ می‌گردد.^۱

بدیهی است مشابه تغییرات تدریجی و اجتناب‌ناپذیر استانداردهای حسابداری، چارچوب مقرراتی مورد اشاره نیز در پاسخ به شرایط در حال تغییر، مشمول تعدیلات مناسب می‌گردد. همچنین روشن است که چارچوب مقرراتی فوق توسط ارکان تعریف‌شده بانک مرکزی تدوین می‌شود و نهاد استانداردگذار حسابداری نه در گذشته، نه در حال حاضر و نه در آینده (حتی با پذیرش و اجرای کامل IFRS) نقش یا دخالتی در محتوای آن ندارد. کما اینکه بانک‌ها و حساب‌برسان تاکنون و همواره بر همین مبنا عمل کرده‌اند. همانگونه که بانک مرکزی نیز مداخله‌ای در تدوین استانداردهای (عمومی) حسابداری که حیطه نهاد استانداردگذاری می‌باشد، ندارد.

از سوی دیگر، افشای درست و صادقانه مبانی تهیه صورت‌های مالی، بر اساس اصول حاکم بر گزارشگری مالی یک ضرورت است. این مبنا یک‌بار در بخش مسئولیت‌های هیأت‌مدیره در تهیه صورت‌های مالی و یک‌بار نیز در بند اظهارنظر گزارش حساب‌برس مستقل به وضوح تصریح و مورد تأکید قرار می‌گیرد. با نگاهی اجمالی به گزارشگری مالی بانک‌های ایران (نمونه قبلی صورت‌های مالی بانک‌ها)، یک نقص اساسی به‌وضوح نمایان می‌شود؛ در بخش مربوط به مسئولیت‌های هیأت‌مدیره بیان می‌شود که صورت‌های مالی براساس استانداردهای حسابداری (ایران) تهیه شده است و همچنین حساب‌برس نیز در بند اظهارنظر همین مبنا را مورد استفاده قرار می‌دهد:

..... در انطباق با استانداردهای حسابداری.....

این درحالی است که هیچ‌رذپایی از اقلام اساسی صورت‌های مالی به‌ویژه اقلامی که پیشتر به آنها اشاره شد، در استانداردهای حسابداری دیده نمی‌شوند و به جرأت می‌توان گفت این نحوه افشا در مورد مبنای تهیه صورت‌های مالی و همچنین اظهارنظر حساب‌برسان نادرست و گمراه‌کننده است. زیرا در این صورت هر ذینفعی می‌تواند فهرستی از پرسش‌هایی به شرح ذیل را مطرح نماید:

۱- اقلام مشاع و غیرمشاع در کدام استاندارد حسابداری تعریف شده است؟ اجزای متشکله هر یک کدام است؟

^۱ - جدیدترین نسخه چارچوب نحوه محاسبه و تقسیم سود مشاع در تاریخ ۱۳۹۴/۳/۲۰ به نظام بانکی ابلاغ گردیده است.

۲- در حال حاضر به عنوان مثال، ارقام ارزی در ردیف غیرمشاع طبقه‌بندی می‌شود. اگر این قلم در آینده به ردیف ارقام مشاع انتقال یابد، با توجه به آثار سود و زیانی این تغییر احتمالی کدام استاندارد حسابداری نقض یا تحت تأثیر قرار می‌گیرد؟

۳- سود مشاع چگونه بین دو گروه اصلی ذینفع یعنی سپرده‌گذاران و سهامداران تقسیم می‌شود؟ کدام استاندارد حسابداری آن را تبیین کرده است؟

۴- حق الوکاله بر چه مبنایی محاسبه می‌شود؟ نرخ آن چقدر است؟ نرخ بر مبنای متوسط منابع یا مصارف سپرده‌ها اعمال می‌شود؟ در این رابطه به کدام استاندارد حسابداری باید مراجعه شود؟

۵- اگر بانک منابع سپرده‌گذاران را بجای مصارف تعریف شده در قانون، صرف مصارف دیگری نماید چه اتفاقی می‌افتد؟ در آن صورت آیا لازم است هزینه جبران برای آن در نظر گرفته شود یا خیر؟ و اگر پاسخ مثبت است، اندازه‌گیری این هزینه که در برخی از بانک‌ها رقم بسیار اساسی و گاهی بیشتر از سود خالص بانک است، براساس کدام استاندارد حسابداری صورت می‌گیرد؟

۶- کدام استاندارد حسابداری مبنای میانگین ۵۲ هفته‌ای منابع سپرده‌گذاران را که خود مبنای تعدادی از محاسبات درآمدی و هزینه‌ای است، تجویز نموده است؟ چرا میانگین ماهانه یا روزانه محاسبه نمی‌شود؟

۷- ذخیره عام و خاص مطالبات مشکوک‌الوصول بانک‌ها در کدام استاندارد حسابداری تعریف شده است؟ نرخ‌های مرتبط و نحوه اعمال آن در طبقات تسهیلات اعطایی و اصولاً طبقه‌بندی تسهیلات و جزئیات اندازه‌گیری آنها را باید در کدام استاندارد حسابداری جستجو نمود؟

۸- نحوه ارائه منصفانه حقوق و منافع سپرده‌گذاران سرمایه‌گذاری که مطابق نص صریح قانون رابطه آنها با بانک رابطه وکیل و موکل است (نه دائن و مدیون تعریف شده در بانکداری رایج دنیا) را باید در کدام استاندارد حسابداری جستجو نمود؟

۹- سود نهایی سپرده‌گذاران سرمایه‌گذاری مطابق قانون عملیات بانکی بدون ربا قطعی و از پیش تعیین شده نمی‌باشد و آنها شریک در نتیجه عملیات مشاع هستند. آیا مطابق چارچوب نظری حاکم بر گزارشگری مالی، این طبقه که منابع عمده بانک (بیش از ۸۵ درصد منابع به‌طور متوسط) متعلق به آنان است با توضیحات پیش‌گفته مستحق دریافت یک گزارش مستقل از سوی وکیل خود (یعنی بانک) هستند یا خیر؟

۱۰- در کدام یک از استانداردهای حسابداری رایج دنیا (اعم از ملی یا IFRS) چنین طبقه‌ای از سرمایه‌گذاران مورد شناسایی قرار گرفته است؟ یا نحوه گزارش‌دهی منصفانه به آنان را مورد بحث قرار داده است؟ آیا بانک مرکزی به عنوان نماینده سپرده‌گذاران در راستای صیانت از حقوق و منافع آنان اختیار وضع الزاماتی افزون بر استانداردهای حسابداری را ندارد؟

آنچه ارائه شد تنها نمونه‌ای از پرسش‌های قابل طرح در این رابطه است و می‌توان این فهرست را همچنان ادامه داد که به نظر نمی‌رسد ضرورت داشته باشد.

اگر به ادامه بحث اصلی بازگردیم، این پرسش اساسی مطرح می‌شود که آیا اشاره تنها به مبنای استانداردهای حسابداری برای تهیه و اظهار نظر حسابرس، نسبت به صورت‌های مالی بانک‌های ایران خلاف اصول اولیه ارائه و افشای صادقانه نیست؟ به نظر می‌رسد پاسخ پرسش فوق مثبت است و از این روی، راهکار مسأله را باید در ادبیات گزارشگری مالی جستجو نمود. بدین منظور در این نوشتار به دو مستند مرتبط برای نحوه برخورد اصولی در گزارشگری مالی اشاره می‌شود:

۱- راهنمای استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۱۰۰۶^۱

102. The financial statements of banks are prepared in the context of the legal and regulatory requirements prevailing in different countries, and accounting policies are influenced by such regulations. In some countries the financial reporting framework for banks (the banking framework) differs materially from the financial reporting framework for other entities (the general framework). When the bank is required to prepare a single set of financial statements that comply with both frameworks, the auditor may express a totally unqualified opinion only if the financial statements have been prepared in accordance with both frameworks. If the financial statements are in accordance with only one of the frameworks, the auditor expresses an unqualified opinion in respect

¹ - This Statement has been prepared by the International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) that is supported by the International Federation of Accountants (IFAC)

of compliance with that framework and a qualified or adverse opinion in respect of compliance with the other framework. When the bank is required to comply with the banking framework instead of the general framework, the auditor considers the need to refer to this fact in an emphasis of matter paragraph.

۲- استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۷۰۰؛ نسخه ۲۰۰۹، پاراگراف A31 و نسخه ۲۰۱۶، پاراگراف A24

A31-When the applicable financial reporting framework encompasses financial reporting standards and legal or regulatory requirements, the framework is identified in such terms as “... in accordance with International Financial Reporting Standards and the requirements of Jurisdiction X Corporations Act”

A24- این پاراگراف عیناً مشابه پاراگراف A31 منتشر شده در نسخه سال ۲۰۰۹ استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۷۰۰ تکرار شده است.

در نمونه صورت‌های مالی جدید بانک‌ها که در بهمن ماه سال ۱۳۹۴ توسط بانک مرکزی با استفاده از اختیارات قانونی، تدوین و به شبکه بانکی ابلاغ گردید، بخشی از این نقیصه رفع شده است و بخش باقیمانده آن به عهده حسابرسان مستقل نظام بانکی است. در مقدمه صورت‌های مالی تدوین‌شده به وضوح افشا شده است که صورت‌های مالی بر اساس استانداردهای حسابداری (ایران) و الزامات بانک مرکزی تهیه شده است.

قبل از ادامه بحث در ارتباط با چگونگی اظهارنظر حسابرسان در این رابطه، طرح چند پرسش در مورد نمونه جدید صورت‌های مالی بانک‌ها مفید به نظر می‌رسد.

۱- آیا صورت سود و زیان بانک‌ها (در نمونه قبلی) مشابه‌ای در سایر کشورها داشته یا منحصر به فرد بوده است؟ آیا می‌توان نسبت به نمونه جدید صورت‌های مالی ایرادی از این بابت وارد نمود؟

۲- آیا تفکیک صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری از صورت سود و زیان که اکنون به شکل کاملاً قابل فهم و مطابق نمونه رایج بین‌المللی ارائه می‌شود، ارائه مناسب‌تری نیست؟

۳- آیا نمی‌شود اینگونه تصور نمود که اصولاً از ابتدا طراحی صورت سود و زیان بانک‌های ایران منطبق بر مدل کسب‌وکار نبوده است؟

۴- آیا طراحی جدید را نمی‌توان مرتفع ساختن یک نقص آشکار در گزارشگری مالی بانک‌ها تلقی نمود، که علاوه بر ایجاد شفافیت، ابزار کارآمدی برای افشای انتقال ثروت از سهامداران به سپرده‌گذاران و بالعکس می‌باشد؟

۵- آیا از این زاویه نمی‌توان به موضوع نگرینست که از نگاه تحلیلگران مستقل خارجی، نمونه قبلی سود و زیان به نوعی صورت سود و زیان و تقسیم سود (بین ذی‌نفعان) را در هم آمیخته و نوعی صورت التقاطی بوده است؟

۶- آیا صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری را نمی‌توان پاسخگویی مدیریت (در رابطه مباشرتی) به صاحبان منابع اصلی بانک‌ها که از دیدگاه چارچوب نظری گزارشگری مالی یک ضرورت است، تلقی نمود؟

۷- آیا جایگزینی این صورت با یک یادداشت (فاقد کنترل‌های درونی) که موجب دستکاری در اندازه‌گیری، ارائه و افشا بوده است و نمونه‌های بسیاری از دستکاری منافع و نحوه ارائه گمراه‌کننده آن در دست است، موجب ارائه صادقانه نمی‌شود؟

۸- آیا صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری که خود دارای چند یادداشت مهم می‌باشد که قبلاً اطلاعات آنها ارائه نمی‌گردید، بهبود در گزارشگری مالی تلقی نمی‌شود؟

حال با توجه به راهکارهای ارائه‌شده در استانداردهای بین‌المللی و نیز با توجه به بند ۱۵ مقدمه استانداردهای حسابداری ایران (مصوب سازمان حسابرسی^۱) که استفاده حسابسان از متن اصلی استانداردهای بین‌المللی را مجاز دانسته است، به نظر نمی‌رسد ابهامی در نحوه اظهارنظر حسابسان در گزارش حسابرسی بانک‌های ایران وجود داشته باشد. زیرا؛

با توجه به موارد فوق نتیجه‌گیری می‌شود که حسابسان صورت‌های مالی ابلاغی بانک مرکزی را که بر مبنای استانداردهای حسابداری (ایران) و مقررات بانک مرکزی تهیه شده است، مورد رسیدگی قرار می‌دهند و با توجه به بند A31 استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و نیز مجوز بند ۱۵ استانداردهای حسابرسی ایران، اظهارنظر مناسب خود را با تأکید بر عبارت ..... مطابق استانداردهای حسابداری و مقررات بانک مرکزی .... در بند اظهارنظر ارائه می‌نمایند.

^۱- مجموعه این استانداردها اساساً منطبق با استانداردهای بین‌المللی تدوین شده توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی فدراسیون بین‌المللی حسابداران است. در مواردی که استاندارد یا رهنمود آن در این مجموعه ارائه نشده است، حسابسان می‌توانند از مجموعه استانداردهای بین‌المللی مزبور استفاده کنند.

این پیشنهاد بر اساس یک مطالعه تحلیلی تطبیقی در پیشینه منابع معتبر ارائه شده است و نمونه‌های بسیاری از گزارش‌های حسابرسی صادر شده بر این مبنای دوگانه وجود دارد. در عین حال ممکن است راهکارهای دیگری نیز وجود داشته باشد. اما به نظر نمی‌رسد ارائه بند توضیحی قبل از بند اظهارنظر راه حل مناسبی باشد. زیرا ارائه منصفانه و بیان منطبق با واقعیت شامل خود گزارش حسابرسی نیز می‌شود. برای قضاوت در این رابطه دو ملاحظه با اهمیت وجود دارد. اول اینکه، مدل کسب و کار بانکداری ایران نمونه منحصر به فردی در جهان محسوب می‌شود و منطقاً نیازمند مدل متناسب گزارشگری مالی می‌باشد. دوم اینکه، مبنای دوگانه در تهیه صورت‌های مالی بانک‌های ایران (استانداردهای حسابداری و الزامات و مقررات بانک مرکزی) یک واقعیت اجتناب‌ناپذیر است که در برخورد حرفه‌ای به هیچ روی نباید انکار شود.

فهرست گزارش‌های پژوهشی

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
۱۳۹۵		
جایگاه مؤسسات اعتباری و واسطه‌گری مالی غیربانکی در نظام مالی	MBRI-RR-95005	مهرداد سپهوند
موانع حذف ربا از نظام بانکی ایران و ارائه راهکارهای اصلاحی	MBRI-RR-95004	فرشته ملاکریمی، وهاب قلیچ
سازوکار مدیریت نرخ‌های سود در چارچوب سیاست پولی	MBRI-PP-95003	اکبر کمیجانی، حمید زمان‌زاده، علی بهادر
صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا، همگرا با IFRS	MBRI-PP-95002	احمد بدری
لزوم اصلاحات ساختاری پایدارکننده‌ی نرخ تورم تک‌رقمی در شبکه‌ی بانکی	MBRI-PN-95001	علی بهادر
۱۳۹۴		
آسیب‌شناسی اوراق مشارکت بانک مرکزی از دیدگاه فقهی-اقتصادی	MBRI-PN-94025	حسین میثمی
مدیریت بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی: پیش‌شرط تحقق نرخ تورم تک‌رقمی	MBRI-PN-94024	مریم همتی
کاستی‌های بازارهای مالی ایران و ثبات قیمتی	MBRI-PN-94023	علی بهادر
کلان‌نگاری بانکداری سایه‌ای در ایران	MBRI-PN-94022	محمد ارباب‌افضلی، مهشید شاهچرا، ماندانا طاهری
مسیر آتی نظام مالی: بانک محور یا بازار محور	MBRI-RR-94021	زهرا خوشنود
آثار مؤلفه‌های بخش حقیقی و رشد قیمت دارایی‌ها در مطالبات غیر جاری بانک‌ها	MBRI-PN-94020	حسین باستانزاد، محمدولی پور پاشا، هادی حیدری
شاخص‌سازی قیمت‌های تجارت خارجی ایران	MBRI-RP-94019	سجاد ابراهیمی
طراحی اوراق بهادار اسلامی تورم پیوند در نظام مالی ایران	MBRI-PN-94018	رسول خوانساری و امیر حسین اعتصامی
شمول مالی در ایران: مقایسه‌ای بر اساس معیارهای پایه‌ای گروه ۲۰	MBRI-PN-94017	مجید عینیان
نقد و بررسی پیش‌نویس طرح قانون عملیات بانکی بدون ربا	MBRI-SR-94016	
تحلیل سازوکار تعدیل نسبت کفایت سرمایه در دوره‌های رکود و رونق	MBRI-PN-94015	زهرا خوشنود، مرضیه اسفندیاری
نقش اوراق بهادار اسلامی در تامین کسری بودجه دولتی	MBRI-PP-94014	وهاب قلیچ
حکمرانی شرکتی در نظام‌های بانکی منتخب و نقش بانک‌های مرکزی	MBRI-RR-94013	مهرداد سپه‌وند، حمید قنبری، امین جعفری، لیلا محرابی
طراحی ابزارهای اسلامی جهت ارائه تسهیلات قاعده‌مند توسط بانک مرکزی	MBRI-PN-94012	حسین میثمی، حسین توکلیان
صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا، همگرا با IFRS	MBRI-PP-94011	احمد بدری
قواعد مالی و هدف‌گذاری تورمی	MBRI-PN-94010	ژاله زارعی
عملیات بازار باز در بانکداری مرکزی نوین و تحلیل آن از منظر فقهی	MBRI-RR-94009	حسین میثمی
عوامل موثر بر تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در نظام بانکی	MBRI-PN-94008	وهاب قلیچ و رسول خوانساری
ناختمایی عملیات بازار باز	MBRI-WP-94007	پیر پائولو بنینو، سالواتور نیستیکو
برآورد ارزش خدمات خانگی کشور با تأکید بر خدمات زنان خانه‌دار	MBRI-RR-94006	ابوالفضل خاوری نژاد
افق زمانی گذار به تورم تک‌رقمی پایدار در سایه سیاست پولی و ارزی	MBRI-PN-94005	حمید زمان‌زاده
برگزیدگان حوزه‌های مختلف بانکداری مرکزی در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-94004	ژاله زارعی و ایلناز ابراهیمی
نظام‌های ارزی: دسته‌بندی، شناسایی و آثار اقتصادی	MBRI-RP-94003	علی بهادر
قدرت قانونی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	MBRI-WP-94002	زهرا خوشنود، بی‌یر ای. بولتز
معرفی یک شاخص شرایط پولی جدید برای اقتصاد ایران	MBRI-WP-94001	مریم همتی، رضا بوستانی
۱۳۹۳		
عوامل موثر بر بهره‌مندی از وام و شکل‌گیری تقاضا برای وام در خانوارهای شهری	MBRI-RR-93042	فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری
ساختار هزینه‌ای بنگاه‌ها و تقاضا برای منابع مالی	MBRI-PN-93041	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
رتبه‌بندی مؤسسات مالی اسلامی برتر جهان در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-93040	لیلا محرابی
تحلیل پویایی‌های تورم و رشد اقتصادی در ایران	MBRI-PN-93039	سیدعلی مدنی‌زاده، هومن کرمی، سعید بیات
بررسی آمار و اطلاعات حوزه تأمین مالی	MBRI-PN-93038	مجید عینیان، امینه محمودزاده
ارزیابی ساختار ترازنامه و واسطه‌گری مالی شبکه بانکی کشور	MBRI-PN-93037	مهشید شاهچرا و ماندانا طاهری
چارچوبی برای اصلاح سیاستگذاری پولی در ایران	MBRI-PP-93036	سید احمدرضا جلالی نائینی و محمدامین نادریان
قواعد مالی و پیاده‌سازی آن در ایران	MBRI-PP-93035	ژاله زارعی

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93034	حمید زمان زاده
گزارش ماهانه پیش بینی تورم، دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93033	سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
رهنگاشت بانکداری مرکزی ایران در افق میان‌مدت	MBRI-PP-93032	حمید زمان‌زاده، مریم همتی و حسین توکلیان
تجربه شیلی، ترکیه و برزیل در بازنگری چارچوب سیاست پولی	MBRI-PN-93031	ایلناز ابراهیمی
تنگنای اعتباری از شواهد خرد تا پیامدهای کلان	MBRI-PP-93030	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
صکوک بیع دین به عنوان ابزار سیاست پولی	MBRI-PN-93029	حسین میثمی
رکود تورمی و راهکارهای خروج	MBRI-PP-93028	محمدحسین رحمتی و سیدعلی مدنی‌زاده
رکود تورمی در ایران: نظم‌های آماری و عوامل آن	MBRI-PP-93027	محمدحسین رحمتی، سیدعلی مدنی‌زاده، فاطمه نجفی
مدیریت نرخ ارز تحت نظام ارزی خزنده در کریدور	MBRI-PP-93026	حمید زمان زاده، علی بهادر، حسین باستانزاد، حسین توکلیان
مطالبات غیرجاری یا دارایی‌های مسموم بانک‌ها	MBRI-PP-93025	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» (آبان‌ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93024	حمید زمان زاده
گزارش فصلی متغیرهای اقتصاد کلان (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93023	دکتر سیدعلی مدنی زاده، دکتر رامین مجاب، سجاد ابراهیمی، سعید بیات، مجید عینیان، هومن کرمی
گزارش ماهانه پیش بینی تورم (آبان‌ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93022	دکتر سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
گزارش فصلی تولید صنعتی ایران (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93021	سجاد ابراهیمی
شکست بازار اعتبارات	MBRI-PP-93020	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
سیستم حسابهای ادغام شده محیط زیستی و اقتصادی ایران (حساب اقماری محیط زیست ایران) (SEEAIRAN)	MBRI-RR-93019	ابوالفضل خاوری نژاد
بررسی اثرات دور اول و دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانک‌ها	MBRI-PN-93018	هادی حیدری
گواهی سپرده مدت‌دار سرمایه‌گذاری خاص: کاستی‌ها و راه‌حل‌ها	MBRI-PN-93017	رسول خوانساری، ماندانا طاهری، حمید زمان‌زاده
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از منحنی فیلیپس	MBRI-WP-93016	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
چرخه‌های تجاری و اعتباری	MBRI-PP-93015	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
ارتباط پول و قیمت؛ با تمرکز بر اجزای شاخص قیمت مصرف‌کننده	MBRI-PP-93014	رامین مجاب
ارزیابی پویایی صنعت بانکداری ایران با تأکید بر رقابت‌پذیری	MBRI-PN-93013	اعظم احمدیان
هدف‌گذاری تورم؛ لزوم اعمال و پیش‌شرط‌های اساسی	MBRI-PN-93012	ایلناز ابراهیمی
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-PP-93011	مریم همتی
کنترل اثرات ناپایداری و شکست ساختاری تورم با مدل‌های غیرخطی و زمان‌متغیر	MBRI-WP-93010	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
راهکاری در جهت تقویت رعایت اصول شریعت در قراردادهای بانکی	MBRI-PN-93009	وهاب قلیچ و فرشته ملاکریمی
ارزیابی سرمایه بانک‌ها بر اساس استانداردهای بین‌المللی	MBRI-PN-93008	زهرا خوشنود و مرضیه اسفندیاری
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از عوامل مشترک اجزای شاخص قیمت کالاها و خدمات	MBRI-WP-93007	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
وضعیت صنایع در دوره های رونق و رکود	MBRI-PN-93006	مجید عینیان
ارزیابی وضعیت مطالبات غیرجاری در نظام بانکی ایران و مقایسه آن با سایر کشورها	MBRI-PN-93005	لیلا محرابی
معرفی روش‌های تامین مالی اسلامی در کشورهای مختلف	MBRI-PN-93004	لیلا محرابی
سپر سرمایه مخالف چرخه سندی از جمله اسناد توافق‌نامه سرمایه‌بال سه	MBRI-PP-93003	زهرا خوشنود
آسیب‌شناسی بازار بین‌بانکی ریالی در ایران با تأکید بر ابعاد فقهی	MBRI-PP-93002	رسول خوانساری
اثر پسماند جانشینی پول در ایران	MBRI-RR-93001	سامان قادری
۱۳۹۳		
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-9228	مریم همتی
استقلال بانک مرکزی؛ گام نخست در پیشبرد اهداف سیاست‌گذاری پولی	MBRI-9227	مریم همتی
تأثیر نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی بر مطالبات غیرجاری بخش بانکی؛ رهیافت اقتصادسنجی	MBRI-9226	حامد عادل نیک
اثرات پویای حجم کل بدهی‌ها بر بخش واقعی اقتصاد ایران (۱۳۶۰-۱۳۹۰) و ارزیابی آن به عنوان سازوکار هشداردهنده وقوع بحران مالی	MBRI-9225	احمدعلی رضایی

نویسنده / نویسندگان	کد گزارش	عنوان
اعظم احمدیان	MBRI-9224	ارزیابی عملکرد بانک‌ها در سبب‌داری، بدهی، سود و زیان در سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۲
اعظم احمدیان	MBRI-9223	تحلیل سهم از بازار بانک‌ها (۱۳۹۰-۱۳۹۱)
اعظم احمدیان	MBRI-9222	ارزیابی شاخص‌های سلامت بانکی، در بانک‌های ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۱)
لیلا محرابی	MBRI-9221	تجربه بانک‌های توسعه‌ای در بحران اقتصادی جهان و تحولات پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در اقتصاد جهانی
وهاب قلیچ، لیلا محرابی	MBRI-9220	وضعیت آماری موسسات مالی اسلامی برتر در جهان (با تأکید بر نقش بانک‌های ایرانی)
حجت تقی‌لو	MBRI-9219	پایداری تورم و عوامل مؤثر بر آن در اقتصاد ایران
دکتر محمداسماعیل توسلی و وهاب قلیچ	MBRI-9217	مالیات تورمی در ترازوی عدالت
رسول خوانساری، رضا یارمحمدی	MBRI-9216	مدیریت ثروت اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9215	بررسی دیدگاه‌های فقهی پیرامون مسأله جبران کاهش ارزش پول
ماندانا طاهری، فرهاد نیلی	MBRI-9214	تحلیل عاملی نسبت‌های مالی بنگاه‌های صنعتی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران
رسول خوانساری، حسین میثمی، لیلا محرابی	MBRI-9213	صکوک کوتاه‌مدت و کاربردهای آن در بانکداری و مالی اسلامی
سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن گرمی	MBRI-9212	جعبه ابزار پیش‌بینی تورم در اقتصاد ایران
حسین میثمی	MBRI-9211	محاسبه سود قطعی سپرده‌گذاران در بانکداری بدون ربا
اعظم احمدیان	MBRI-9210	ارزیابی عملکرد صنعت بانکداری در ایران (مقایسه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰)
حمید قنبری	MBRI-9209	نگاهی به چارچوب قانونی، نهادی و نظارتی ورشکستگی بانک
اعظم احمدیان	MBRI-9208	تحلیل شاخص‌های عملکرد شبکه بانکی در تأمین مالی تولید
مصعب عبدالهی آرانی	MBRI-9207	بسترهای تشکیل منطقه بهینه پولی بین کشورهای سازمان همکاری اقتصادی (اگو)
حسین میثمی	MBRI-9206	حاکمیت شرکتی، نظارت و مقررات احتیاطی در موسسات مالی اسلامی: گزارش پنجمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
وهاب قلیچ	MBRI-9205	استانداردهای حسابداری و حسابرسی در موسسات مالی اسلامی: گزارش چهارمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
لیلا محرابی	MBRI-9204	مدیریت دارایی و بدهی در بانک‌های اسلامی: گزارش سومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
رسول خوانساری	MBRI-9203	مدیریت ریسک در بانک‌های اسلامی: گزارش دومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9202	اصول و مقررات شرعی در معاملات و تأمین مالی: گزارش اولین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
حسین میثمی	MBRI-9201	تورم و جبران کاهش ارزش پول از دیدگاه اسلامی: گزارش هفتمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی
۱۳۹۱		
حسین میثمی	MBRI-9111	پولی کردن کسری بودجه از منظر اقتصاد اسلامی: گزارش ششمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9110	مجموعه روایات ربا (بخش اول)
فرشته ملاکریمی	MBRI-9109	بررسی فقهی و حقوقی وثایق بانکی
فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری	MBRI-9108	عوامل مؤثر بر استفاده خانوارهای شهری از انواع خدمات مالی
زهرا خوشنود	MBRI-9107	ضرورت معرفی رهنمود جدیدی در مدیریت ریسک نقدینگی با توجه به تحولات سیستم مالی در ایران
لیلا محرابی	MBRI-9106	ساختار بانکداری اسلامی در کشورهای اسلامی: نمونه موردی کشور مالزی
حسین میثمی	MBRI-9105	مفهوم‌شناسی ربا و بهره
وهاب قلیچ	MBRI-9104	تورق چیست؟
لیلا محرابی	MBRI-9103	چشم‌انداز اقتصاد اسلامی بر بحران مالی جهانی
لیلا محرابی	MBRI-9102	وضعیت بانکداری اسلامی در کشورهای منطقه MENA
ایلناز ابراهیمی	MBRI-9101	بحران یورو؛ ریشه‌های پیدایش و سناریوهای آینده
۱۳۹۰		
حسین قضاوی، حسین بازمحمدی	MBRI-9008	عملیات بازار باز در چارچوب بانکداری بدون ربا (تابستان ۱۳۹۰)
فرهاد نیلی	MBRI-9007	کتاب‌شناسی اقتصاد ریاضی (پاییز ۱۳۹۰)

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
بر آورد قدرت بازاری در شبکه بانک‌های دولتی ایران (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9006	سید صفدر حسینی
جنبه‌های اساسی تغییر واحد پول ملی؛ تجربه ونزوئلا (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9005	ابوالفضل اکرمی، پیمان قربانی
اصول اساسی اثربخشی نظام‌های بیمه سپرده (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9004	حسین معصومی، محمد روشن دل
ساز و کارهای تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9003	زهره سلطانی، زهرا خوشنود، طاهره اکبری آلاشتی
بانکداری اخلاقی در جهان (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9002	وهاب قلیچ
مالیات تورمی دلار (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9001	حسین قضاوی
۱۳۸۹		
بورس اوراق بهادار در ایران و برخی کشورهای منتخب	MBRI-8911	علی حسن‌زاده، اعظم احمدیان
قانون بانک مرکزی فدراسیون روسیه	MBRI-8910	امیر حسین امین آزاد، حسین معصومی
سیاست‌های پولی و قیمت نفت	MBRI-8909	مهدی منجمی
مدیریت نقدینگی و جوه نقد صندوق شعب با استفاده از مدل انتشار	MBRI-8908	هادی حیدری، زهرا زواریان، ایمان نوربخش
مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی	MBRI-8907	لیلا محرابی
بررسی برنامه پنجم توسعه کشور	MBRI-8906	مهشید شاهچرا
آیین‌نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی	MBRI-8905	طاهره اکبری آلاشتی
اثر خارجی بحران های مالی آمریکا و انگلستان بر دیگر نقاط جهان	MBRI-8904	ترانگ بوی، تامیم بایومی، مترجم: سوفی بیگلری
نقش یوان در موفقیت تجاری چین	MBRI-8903	پرستو شجری
ادوار تجاری و آزمون علیت گرنجر	MBRI-8902	مجید صامتی، سعید دانی کریم زاده، لیلا نیلفروشان
امکان‌سنجی فقهی-اقتصادی استفاده از نهاد وقف در تأمین مالی خرد اسلامی	MBRI-8901	حسین میثمی، محسن عبدالهی، مهدی قائمی‌اصل

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰
کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir